

Zieliński, Ryszard

Senatorowie płockcy : (dokończenie)

Notatki Płockie 5/2-16, 24-30

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

remba za projekt racjonalizatorski urządzenia rolkowego do transportu belek D. M. S., drugą — zespół inżynierski za opracowanie projektów typowych domków jednorodzinnych z elementów prefabrykowanych, trzecią — Jan Zych za projekt zmechanizowanego sortownika do przesiewu żużlu.

Osiągnięciem przedsiębiorstwa w 1957 r. na miarę krajową w oddanych do użytku obiektach typu przemysłowego było wybudowanie zakładu przetwórczego owocowo warzywniczego w Wyszogrodzie.

Dzięki świadomej postawie inwestora, który dał przedsiębiorstwu wolną rękę na wprowadzenie nowatorskich, zrjonalizowanych elementów, budowa całego obiektu ukończona została w ciągu trzech miesięcy zamiast planowanych dwunastu.

W roku produkcyjnym 1958/59 przekazane zostały do użytku m. in. domy mieszkalne dla RDW w Płocku na 26 rodzin, szkoła w Dobrzykowie, szkoły mechanizacji rolnictwa w Sierpcu i Gąbinie i wyłęgarnia drobiu w Sierpcu.

W Płocku wybudowane zostały dwa domy mieszkalne dla pracowników przedsiębiorstwa.

W 1959 r. zamiast planowanych 26 przekazano do użytku 32 obiekty m. in. szkoły w Płocku, Poliku, Podlesiu, Dreglinie, Miszewie Murowanym i Sikorzu. Stan zatrudnienia podniósł się na 723 pracowników.

W ciągu dziesięciolecia swego istnienia Przedsiębiorstwo Budownictwa Terenowego w Płocku przekazało do użytku 358 obiektów, w tym 54 budynki mieszkalne liczące 1590 izb, 42 szkoły i 262 innych, m. in. 16 zakładów produkcyjnych, 12 dużych magazynów itd.

Dnia 14 maja 1960 r. odbyła się w Płocku uroczystość dziesięciolecia wszystkich Przedsiębiorstw Budownictwa Terenowego województwa warszawskiego.

W czasie obchodu podsumowano m. in. wyniki dotychczasowej działalności oraz wymieniono poglądy na temat nowych metod pracy, postępu technicznego i stosowania materiałów zastępczych, jak również usprawnienia organizacyjnego poszczególnych przedsiębiorstw.

RYSZARD ZIELIŃSKI

SENATOROWIE PŁOCKY

(dokończenie)

Spisy urzędników dawnej Rzeczypospolitej mają dość bogatą literaturę — niestety jednak przeważnie przestarzałą. Szkoda, bowiem spisy takie stanowią znakomitą pomoc w pracy historyka, szczególnie edytora źródeł, niemal z reguły operujących nazwami urzędów nie zaś nazwiskami osób. Doniosłe znaczenie mają również dla badań wewnętrznej struktury i rozwarstwienia społeczeństwa szlacheckiego, służąc do wyodrębnienia z mas szlacheckich klasy, sprawującej władzę poprzez swój majątek i wpływy. Datujący się od paru lat renesans nauk pomocniczych historii w pełni dowiódł praktyczną przydatność tego rodzaju opracowań. M. in. w n-rze 8 Notatek Płockich opublikowana została lista wojewodów i kasztelanów płockich. Obecnie — by wyczerpać materiał i zamknąć kompletną już listę świeżych senatorów płockich — publikujemy spisy kasztelanów raciążskich i sierpskich, od momentu wejścia Mazowsza Płockiego w skład Rzeczypospolitej aż do jej rozbiorów, oraz uzupełnienia i poprawki listy wojewodów i kasztelanów płockich.

Kasztelanie raciążka i sierpska zaliczane były do kategorii „drążkowych”, a tym samym piastunowie ich należeli do najniższej grupy senatorów. W ślad za tem udział ich w wielkiej polityce nie był znaczny, co z kolei po-

woduje duże trudności w odtworzeniu ich chronologii, mimo pierwszoplanowej ich roli w dziejach lokalnych Mazowsza Płockiego. Ogólnie biorąc największe ubóstwo źródeł dających się wykorzystać w interesującym nas wypadku, odnosi się do wieku XVII, znacznie lepiej rzecz się przedstawia dla wieków XVI i XVIII. Toteż właśnie dla wieku XVII, zbyt niestety często, odwoływać się musimy do herbarzy — oczywiście w ostatecznym tylko wypadku i dającym Bonieckiemu pierwszeństwo przed Uruskim.

Przy opracowywaniu listy wojewodów i kasztelanów płockich, istniejące spisy senatorów mogły stanowić pewną podstawę do nowego opracowania. Wykaz opublikowany w n-rze 8 Notatek Płockich był jedynie korekturą spisów dotychczas istniejących. W wypadku kasztelanów sierpskich i raciążskich rzecz ma się inaczej. Kasztelanowie ci, podobnie jak wszyscy kasztelanowie drążkowi, potraktowani zostali przez dawne spisy tak bałamutnie i z takimi lukami względnie fantazją — że przy nowym opracowywaniu dawne spisy nie mogą służyć żadną pomocą. Niniejsze zestawienie jest zatem z gruntu nowym, choć zapewne nie doskonałym. Ale to już los nieunikniony prac tego typu.

h. — herbu,
m. — mianowany,
zm. — zmarł,
kaszt. — kasztelan, kasztelania,
woj. — wojewoda, województwo,
rkp. — rękopis.

Pozycje bibliograficzne podane w tekście w skróconej formie:

Akta gr. i ziemskie — Akta Grodzkie i ziemskie z Archiwum benedyktyńskiego, wyd. K. Liske i A. Prochaska, Lwów 1884—1906.

Bibl. Czart. — Biblioteka Czartoryskich w Krakowie. Bleszczyński wzgl. Spis Bleszczyńskiego — J. Bleszczyńskiego, Spis senatorów i dygnitarzy koronnych z XVIII wieku, w: S. K. Kossakowski, Monografia hist. — genealogiczne W-wa 1872, t. III.

Boniecki — A. Boniecki, Herbarz Polski. W-wa 1899—1914, t. I—XVI.

C. J. P. — Corpus iuris Polonici, wyd. O. Balzer, 1906—10, t. III—IV.

Elektorowie królów — J. Dunin-Borkowski i M. Dunin-Wąsowicz, Elektorowie królów Władysława IV, Michała Korybuta, Stanisława Leszczyńskiego... Rocznik Heraldyczny, I, 1910.

Gierowski — J. Gierowski, Sejmik generalny księstwa Mazowieckiego... Wrocław 1948.

Kubala — L. Kubala, Wojny duńskie i pokój Oliwski Lwów 1922.

Lauda Płockie — Lauda Płockie rkp. w Tekach Pańskiego, w Zakładzie Dokumentacji Instytutu Historii PAN w Krakowie.

MRPS — Matricularum Regni Poloniae Summaria, ed. T. Wierzbowski, W-wa 1905—1919.

Niesiecki-Bobrowicz — Niesiecki, Herbarz Polski wyd. Bobrowicz, Lipsk 1839—45, t. I—X.

Orzelski — Świętosława Orzelskiego Bezkrólewia ksiąg ośmiuro, wyd. E. Kunze, Scriptorum Rerum Polonicarum, Kraków 1917, t. XXII.

Paprocki — B. Paprocki, Herby rycerstwa polskiego, wyd. K. Turowski, Kraków 1858.

Pawiński — A. Pawiński, Sejmiki ziemskie 1374—1505. W-wa 1895.

Reg. Thel. — Regestra theloniei aquatici Vladislavensis, wyd. St. Kutrzeba i F. Duda, Kraków 1915.

Radziwiłł — Albrychta Stanisława Radziwiła pamiętniki, wyd. E. Raczyński, Poznań 1839.

Sienkiewicz — K. Sienkiewicz, Skarbiec Historii Polski, Paryż 1839.

Uruski — S. Uruski, Rodzina Herbarz Polski, 1904—1917, t. I—XV.

Uchańsciana — T. Wierzbowski, Uchańsciana, W-wa 1895, t. I—V.

Vol. Legum — Volumina Legum, wyd. Komisji Prawniczej A. U. w Krakowie, t. I—X.

Zielińscy — G. i J. Zielińscy, Monografia rodu Świników i pochodzącej od niego rodziny Zielińskich herbu Świnka, Toruń 1881, t. I—III.

Zychliński — T. Zychliński, Złota księga szlachty polskiej, Poznań 1879—1908, t. I—XXXI.

KASZTELANOWIE RACIĄZCY

JAKUB z KONRADZIC (Łaszewski) h. Prawdzic m. z podkomorzego płockiego po Zawiszy z Konradzic (Jamissio de Curadecz) przed majem 1499 r. Zm. przed 6. VI. 1518 r.

(MRPS II nr 1390, IV nr 496, Vol. Legum I s. 128, Boniecki, t. XV s. 228).

ANDRZEJ OŚNICKI m. ze stolnika płockiego 6. VI. 1518 r. Zm. między 6. VI. 1537 a 12. III. 1538 r.

(MRPS IV nr 11717, IV nr 19068, Reg. Thel. s. 7).

STANISŁAW NISZCZYCKI h. Prawdzic h. z chorążego płockiego 12. III. 1538 r. Postąpił na woj. płockiego po 19. IX. 1554 r. a przed 1. VIII 1555 r.

(MRPS IV nr 19068, Reg. Thel. s. 53, data śmierci poprzedniego woj. płockiego — 19. IX. 1554 r.)

STANISŁAW WOLSKI h. Półkozic m. przed 1. VIII. 1555 r. Postąpił na kaszt. sochaczewską przed 29. IV. 1557 r.

(Reg. Thel. s. 53, 116, 467. Por. datę nominacji poprzednika na woj. płockie).

ARNULF UCHAŃSKI h. Radwan m. z kaszt. zakroczymskiego między 13. I. a 29. IV. 1557 r. Postąpił na woj. płockie między 11. XI. 1561 a styczniem 1562 r.

(MRPS V nr 1958 r, Reg. Thel. s. 467, por. z listą wojewodów płockich).

ADAM DRZEWICKI m. między początkiem a 30. XI. 1562 r. Postąpił na kaszt. inowrocławską przed 22. XI. 1563 r.

(Działyński — Źródłopisma t. II s. 18, por.

z Chronologią sejmów polskich Konopczyńskiego).

JAKÓB ROKOSSOWSKI pełnił urząd między 1563 a 1569 r.

(Uchańsciana t. I, s. 167 — wspomniany post factum. Vide poprzednik i następcę).

STANISŁAW KRYSKI h. Prawdzic m. przed marcem 1569 r. Postąpił na woj. mazowieckie 12. V. 1576 r.

(Akta Unii, wyd. St. Kutrzeba wg. ind., Orzelski s. 678).

ADAM ROŚCISZEWSKI h. Junosza m. 12. V. 1576 r. Zm. po 1597 r.

(Orzelski s. 682, Lauda Płockie 1594, Uruski t. XV s. 249).

..... dla lat 1598—1606 brak danych.

KRZYSZTOF NISZCZYCKI h. Prawdzic m. po 1606 r. Postąpił wyżej na przełomie lat 1612—13, w 1615 był woj. bełskim.

(Lauda Płockie 1606, występuje jeszcze nie jako kasztelan).

WOJCIECH KRYSKI h. Prawdzic m. z kaszt. sierpskiego z początkiem 1613 r. Postąpił na kaszt. płocką z końcem 1613 r.

(Bonieckii t. XII s. 385, Uruski VIII s. 109).

JAN PODOSKI h. Junosza m. z końcem 1613 r. Zm. między sierpniem 1628 a 1630 r.

(Uruski t. XIV s. 155, Vol. Legum III s. 138 [dopiero w 1616 r.] Ostatnie wzmianki: Lauda Płockie 1628, Akta Grodzkie i Ziemskie t. XX s. 241).

JAN NOWODWORSKI h. Nałęcz m. z podkomorzego nurskiego w 1630 r. Zm. przed 1638 r.

- (Uruski t. XII s. 192, Elektorowie królów [dopiero w 1632 r]. Lauda Płockie 1638).
- JAKUB NARZYMSKI h. Dołęga m. przed 1638 rokiem. Zm. przed 1640 r. (Lauda Płockie 1639).
- STANISŁAW KRYSKI h. Prawdzic m. z podkomorzego płockiego po 1. VI. 1640. Zm. przed 1664 r. (Lauda Płockie 1640, Boniecki t. XII s. 385, Uruski VIII s. 110).
- GABRIEL KARNKOWSKI h. Junosza m. w 1664 r. Zm. przed 1667 r. (Boniecki t. XI s. 271, Uruski VI s. 213, Zychliński XVIII s. 78, Sygillaty konclerskie ks. 10 f. 43).
- STANISŁAW KRYSKI h. Prawdzic m. w 1667 roku. Zm. w 1691 r. przed 6. IV. (Boniecki XII s. 385, Uruski VIII s. 190, Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35).
- MIKOŁAJ KĘPSKI h. Jastrzębiec m. z chorążego płockiego 6. IV. 1691 r. Zm. w 1725 r. przed 9. IX.
- STANISŁAW NISZCZYCKI h. Prawdzic m. 9. IX. 1725 r. Zm. w 1740 lub 1741 r. (Bibl. Czart. rkp. nr 1131 f. 35. Por. ze spisem Błeszczczyńskiego).
- BOGDAN MOSTOWSKI h. Dołęga m. z kaszt. sierpskiego 21. V. 1742 r. Postąpił na kaszt. płocką w 1746 r. przed 3. XI. (Bibl. Czart. rkp. 1135 f. 35. Por. listę kaszt. płocokich).
- WALENTY NISZCZYCKI h. Prawdzic m. z podkomorzego płockiego 3. XI. 1746 r. Zrezygnował w 1760 r. przed 20. VIII. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35, Spis Błeszczczyńskiego, Uruski t. XII s. 157).
- JAKUB ZIELIŃSKI h. Świnka m. podczaszego płockiego 20. VIII. 1760 r. Zm. przed 1772 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131, f. 35, G. i J. Zielińscy, Ród Świnków, t. II, s. 39, 40).
- JAN KRAJEWSKI h. Trzaska m. z instygatora koronnego 20. IV. 1772 r. Postąpił na kaszt. płocką 1. VIII. 1777 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 53, Spis Błeszczczyńskiego).
- FRANCISZEK ZBOIŃSKI h. Ogończyk m. 1. VIII. 1777 r. postąpił na kaszt. płocką 29. XI. 1790 r. (Spis Błeszczczyńskiego).
- TADEUSZ MOSTOWSKI h. Dołęga m. z podstolego wyszogrodzkiego 29. XI. 1790 r. (Spis Błeszczczyńskiego).

KASZTELANOWIE SIERPSCY

- JAN „LACH de KINIKI” (względnie de Kynnykj). Występuje dwukrotnie: 14. IV oraz 1. XII. 1505 r. (MRPS III nr 2018; Pawiński, Sejmiki ziemskie, dodatek s. XLVII).
- PIOTR KRYSKI h. Prawdzic m. 16. V. 1519 r. Postąpił na kaszt. płocką 16. V. 1519 r. (MRPS IV nr 12180; Boniecki XII s. 384, Uruski VIII s. 109).
- JAN WIECZWIŃSKI h. Prus m. 16. V. 1519 r., równocześnie wojski płocki (urzędy połączone). Postąpił na kaszt. płocką 23. I. 1521 r. (MRPS IV nr 3593, 12189).
- MIKOŁAJ NISZCZYCKI h. Prawdzic m. w 1521 roku po 23. I. Postąpił na woj. bełskie 12. III. 1538 r. (MRPS IV nr 19064; Acta Tomiciana XV s. 466).
- MIKOŁAJ KOSSOBUCKI h. Pobóg m. z pisarza ziemsk. płocokiego 12. III. 1538 r. Zm. po 1545 r. (MRPS IV nr 19065; herbarze).
- JAN STRZAŁKOWSKI h. Prawdzic m. Zm. przed 14. VI. 1553 r. (MRPS V nr 1639).
- PAWEŁ GARWASKI h. Grzymała m. z cześnika płockiego 14. VI. 1553 r. Zm. w 1560 r. (MRPS V nr 1639; Boniecki V s. 378).
- JERZY KUCIŃSKI h. Ogończyk M. i zm. w 1560 r. (Reg. Thel. wymieniają kasztelanową sierpską Annę Kucińską, prawdopodobnie wdowę, 27. III. 1561 r. Boniecki XIII s. 91 twierdzi, że został mianowany i zmarł w 1560 r.)
- ANDRZEJ DEMBOWSKI h. Jelita m. przed 24. VI. 1561 r. Zm. między 23. X 1561 a 1564 rokiem. (Reg. Thel. s. 190, 191 — pierwsze i ostatnie wystąpienie, por. następcę).
- MIKOŁAJ NARZYMSKI h. Dołęga m. w 1564 roku. Zm. w 1570 r. (Paprocki, Herby Rycerstwa s. 251; Uruski XII s. 48; Niesiecki-Bobrowicz VI s. 527).
- WOJCIECH KRASIŃSKI h. Ślepowron m. z chorążego ciecjanowskiego przed VII. 1572 r. Zm. w 1590 r. (Lauda Płockie 1572; Boniecki XII s. 186).
- STANISŁAW KRASIŃSKI h. Ślepowron m. z kaszt. ciechanowskiego w 1590 r. Postąpił na kaszt. podlaską w 1593 r. (Następnie woj. płocki). (Boniecki XII s. 192; Uruski VIII s. 25. W trakcie urzędowania Lauda Płockie 1591).
- WALENTY GOŚLICKI h. Grzymała m. z podstolego płockiego po 1593 r. Zm. w 1596 r. ((Boniecki VI s. 319, Uruski IV s. 304. U Bonieckiego pomyłka co do płyty nagrobkowej — chodzi o nagrobek biskupa, stryja kasztelana, vide Ł. Paprocki „Łaski cudowne przy kościele sierpskim...” Warszawa 1652 s. 56).
- STANISŁAW RADZANOWSKI h. Prawdzic m. z chorążego płockiego po 1596 r. Zm. przed IV. 1609 r. (Lauda Płockie 1600, Vol. Legum III s. 44; U Uruskiego błędna — w świetle Laudów Płocokich — data nominacji).

- WOJCIECH KRYSKI h. Prawdzic m. w 1609 r. przed 29. IV. Postąpił na kaszt. raciąską z początkiem 1613 r. (Vol. Legum III s. 44; Boneicki XII s. 385, Uruski VIII s. 109).
- PAWEŁ GARWASKI h. Grzymała m. z pisarza ziemsk. plockiego w 1613 r. przed 2. IV. Postąpił na kaszt. plocką w 1616 r. (Vol. Legum III s. 92; Boneicki V s. 378, Uruski IV s. 103; Polski Słownik Biogr., biogram Stanisława Garwaskiego przez K. Lepszego).
- PAWEŁ NISZCZYCKI h. Prawdzic m. w 1617 r. Zm. w 1631 r. po omarcu. (Uruski XII s. 157, Vol. Legum III s. 322, Lauda Płockie 1629).
- STANISŁAW KUCZBORSKI h. Ogończyk m. z chorążego plockiego w 1631 r. po marcu. Zm. na przełomie 1640—41 r. (Boneicki XIII s. 96, Uruski VIII s. 161. W Laudach Płockich wyst. dwukrotnie: 1634 i 1638. Kasztelania sierpska nie została wymieniona wśród wakujących w 1640 r. przez A. Radziwiłła w Pamiętnikach t. II s. 9. W 1641 r. znamy już następcę).
- STANISŁAW KRASIŃSKI h. Ślepowron m. z podkomorzego ciechanowskiego w 1641 r. Postąpił na kaszt. plocką na przełomie 1648—49 r. (Vol. Legum IV s. 7; 107 Gierowski — Sejmik gen.: Boneicki XII s. 186, Uruski VIII s. 26; Elektorowie królów).
- MACIEJ KUCZBORSKI h. Ogończyk, pełnił urząd między 1649 a 1658 r. (Niesiecki—Bobrowicz V s. 435. Niesiecki znał bliżej obu kasztelanów Kuczboreskich—ojca Stanisława i syna Macieja — jako jezuickich dobrodziej).
- LUDWIK ZIELIŃSKI, h. Świnka m. przed 10 VII 1658 r. Zamordowany w 1678 r. (Vol. Legum IV s. 240; Zielińscy, Ród Świnków t. II, s. 58).
- N. N. ŻALIŃSKI, h. Poraj pełnił urząd między 1678 a 1685 r. (Niesiecki—Bobrowicz t. X, s. 46. Niesiecki znał bliżej syna kasztelana, jezuitę Mikołaja. Uwaga: co do bezzasadności twierdzenia K. Sienkiewicza i Morawskiego o Władysławie Zielińskim jako kaszt. sierpskim w tym czasie por. Zielińscy, Ród Świnków II, s. 131).
- PAWEŁ SZYDŁOWSKI, h. Lubicz m. przed 1685 r. Zm. przed XI 1686 r. (Lauda Płockie 1685).
- WOJCIECH DĄBSKI, h. Godziemba m. 20 IX 1686 r. Stracił urząd jako „civiliter mortuus” przed VIII 1696 r. (Broniecki IV, s. 178; Uruski III, s. 120; wszystkie spisy).
- ANDRZEJ KOWALEWSKI, h. Junosza m. z podstolego plockiego przed 10 VIII 1696. Zm. przed 1699 r. (Vol. Legum V s. 412, 413; Boneicki XII, s. 8, Uruski VII, s. 343. Jako kasztelan na konwokacji mianowany być musiał przed początkiem bezkrólestwa).
- PAWEŁ NISZCZYCKI, h. Prawdzic z chorążego plockiego przed 1699 r. Postąpił na kaszt. plocką 3. IV. 1699 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 r. 35; Uruski XII, s. 157).
- KAZIMIERZ NIEBORSKI, h. Lubicz m. 3. IV. 1699 r. Zm. przed 12. IV. 1706 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35).
- PIOTR SZYDŁOWSKI, h. Lubicz m. z łowczego plockiego 12. IV. 1706 r. Zrezygnował w 1722 r. (Spis Błeszczczyńskiego).
- BOGDAN MOSTOWSKI, h. Dołęga m. ze stolnika plockiego 27. XI. 1722 r. Postąpił na kaszt. raciąską 21. V. 1742 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35; Spis Błeszczczyńskiego).
- ANTONI CIECHOLEWSKI, h. Paprzyca m. z sędziego ziemskiego tczewskiego 20. V. 1742 r. Pod zarzutem nieosiadłości od 1744 r. Zm. w 17448 r. przed 12. VI. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35; Lauda Płockie 1744; Spis Błeszczczyńskiego, Uruski II, s. 298).
- WALERIAN WESSEL, h. Rogala m. z sędziego ziemsk. zakroczymskiego 12. VI. 1748 r. Zm. 1762 r. przed 27. IV. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35, 178; Spis Błeszczczyńskiego).
- JÓZEF POPIEL, h. Sulima m. ze stolnika nowogrodzkiego 27. IV. 1762 r. Postąpił na kaszt. lwowską przed VI. 1777 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 35, por. też f. 633; Spis Błeszczczyńskiego, Uruski XIV, s. 233).
- TADEUSZ PODOLSKI, h. Junosza m. z podkomorzego dobrzyńskiego i zm. w czerwcu 1777 r. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 65, Spis Błeszczczyńskiego, Uruski XIV, s. 154).
- FRANCISZEK ROŚCISZEWSKI, h. Junosza m. z sędziego ziemsk. plockiego 16. VII. 1777 r. Zm. w 1782 r. przed 16. V. (Bibl. Czart. rkp. 1131 f. 171, Spis Błeszczczyńskiego, Uruski XV, s. 250).
- ANTONI STRZĘBOSZ, h. Jastrzębiec m. z chorążego raciąskiego 16. V. 1782 r. przed 5. IV. (Vol. Legum IX, s. 3; Spis Błeszczczyńskiego).
- KAJETAN MLICKI, h. Dołęga m. z podstolego plockiego 5. IV. 1788 r. (AGAD Sygillaty kanclerskie ks. 37 f. 29. Uruski błędnie podaje, że m. z cześnika plockiego).

D O D A T E K

Ze względu na liczne niedokładności powstałe zarówno skutkiem błędów drukarskich, korekty, oraz z winy samego autora, powtarzam na tym miejscu w sposób skrócony wy-

kaz wojewodów i kasztelanów płockich, przypisy źródłowe dając jednak jedynie tam, gdzie uległy one zmianie w stosunku do listy opublikowanej w numerze 8 Notatek Płockich.

WOJEWODOWIE PŁOCKY

NINOGNIEW KRYSKI, h. Prawdzic, m z kaszt. wiskiego po Mikołaju z Kępy¹⁾ po 1496 r. a przed 3. X. 1501 r. Zm. w 1507 r. przed 16. X.

STANISŁAW SZREŃSKI, h. Dołęga m. z kaszt. wiskiego 16. VIII. 1507 r. Zmarł w 1510 r. między 27. II. a 4. VII.

WOJCIECH SIERPSKI (OBORNICKI), h. Habdank z Gaju, m. z podkomorzego dobrzyńskiego 4. VII. 1510 r. Zm. w 1512 r. przed 17. III.

ANDRZEJ RADZIEJOWSKI, h. Junosza m. z kaszt. sochaczewskiego 17. III. 1512 r. Zm. między 26. X. 1515 a 10. III. 1517 r.

ANDRZEJ NISZCZYCKI, h. Prawdzic m. z kaszt. wiskiego 0. III. 1515 r. Zm. przed 11. II. 1532 r.

FELIKS SRZEŃSKI z Sokołowa m. z kaszt. dobrzyńskiego 11. II. 1532 r. Zm. 19. IX. 1554 r.

ALEKSANDER IŁOWSKI, h. Prawdzic m. z kaszt. zakroczymskiego²⁾ między 22. VI. 1556 r. a 23. VI. 1557 r.³⁾ Zm. w 1561 r.

ARNULF UCHAŃSKI, h. Radwan m. z kaszt. raciańskiego między 11. XI. 1561 a styczniem 1562 r. Zm. między IX. 1573 r III. 1575 r.

PIOTR POTULICKI, h. Grzymała m. z kaszt. przemęckiego 12. V. 1576 r. Postąpił na woj. brzesko-kujawskie przed październikiem 1582 r. Następnie by lwoj. kaliskim.

GRZEGORZ ZIELIŃSKI, h. Świnka m. z kaszt. płockiego w X. 1582 r. Zm. w 1599 r.

STANISŁAW KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. z kaszt. płockiego 1. II. 1600 r. Zm. 1. II. 1617 r.⁴⁾

JAN STANISŁAW KARNKOWSKI, h. Junosza m. z podkomorzego płockiego w 1617 r. Zm. w 1647 r.

JAN KAZIMIERZ KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. z kaszt. płockiego w 1648 r. między 17. XI. a końcem roku. Poshtëpił na podskarbiostwo w. koronne w 1658 r. przed 13. XI.⁵⁾

STANISŁAW LASKOWSKI, h. Dąbrowa m. z woj. podlaskiego między 25. VII. a 30. VIII. 1658 r.⁶⁾ Zm. przed 20. II. 1662 r.

JAN WESSEL, h. Rogala m. przed 20. II. 1662 r. Zm. po 18. IV. 1667 r. Równocześnie cześnik w. koronny od 1661 r.

SAMUEL JERZY PRAŻMOWSKI, h. Bełina m. z podstolego płockiego między 16. IV. 1669 r. a 12. XII. 1670. Zm. przed 1. XI. 1688 r. Równocześnie chorąży w. koronny od 1662 r.

JAN BONAWENTURA KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. z referendarza koronnego 11. III. 1660 r.⁷⁾ Zm. na przełomie 1716/17 r.

FRANCISZEK ZAŁUSKI, h. Junosza m. z woj. czernichowskiego przed 1719 r.⁸⁾ Zm. 17. XI. 1735 r.

MIKOŁAJ PODOSKI, h. Junosza m. z kaszt. płockiego 7. I. 1736 r. Rezygnował w 1761 r. przed październikiem.

JÓZEF PODOSKI, h. Junosza m. z kuchmistrza w. litewskiego 9. X. 1761 r. Zmarł w 1778 r.

TEODOR SZYDŁOWSKI, h. Lubicz m. z kaszt. mazowieckiego 22. II. 1779 r. Zrezygnował w 1791 r. przed 11. IV.

IGNACY ZBOIŃSKI, h. Ogończyk m. z kaszt. płockiego 11. IV. 1791 r.

P R Z Y P I S Y

1) MRPS II nr 609; V. L. I s. 128; R. Zieliński, Dzieje Mazowsza Płockiego w XVI i XVII w. maszynopis.

2) MRPS. IV nr 23073.

3) Reg. Thel. s. 91, 125; Herbarze Bonieckiego, Uruskiego.

4) Gawarecki, Pamiętnik Historyczny Płocki, 1828, s. 114 (płyta nagrobkowa).

5) Korespondencja publikowana przez Kubalę, Wojny Duńskie s. 585.

6) Jako woj. podlaski występował jeszcze 25. VII. (Kubala j. w., s. 454) a już przed końcem sejm 30. VII. wymieniony jest jako woj. płocki (V. L. IV, s. 240).

7) Zielińscy, Historia rodu Świnków, t. II, s. 62 (cytat z Metryki Koronnej).

8) Jaroehowski Teki Podolskiego I, s. 319.

KASZTELANOWIE PŁOCKY

- ZAWISZA DŁUŻNIEWSKI z Konradzka m. po Mikołaju Dobrzykowskim z Krośnia¹⁾ z chorążego płockiego między 1496 r. a 12. VIII. 1497 r.²⁾ Zrezygnował w 1504 r. przed 21. II.
- TOMASZ Z BARTNIK NARZYMSKI m. z chorążego płockiego 21. II. 1504 r. Zm. między 28. II. a 16. V. 1519 r.
- PIOTR KRYSKI, h. Prawdzic m. z kaszt. sierpskiego 16. V. 1519 r. Zm. przed 21. I. 1521 r.
- JAN WIECZWIŃSKI, h. Prus m. z kaszt. sierpskiego i równocześnie wojskiego płockiego (urzędy połączone) 23. I. 1521 r.³⁾ Zm. w 1535 r. przed 3. IV.
- JAN ZAWISZA DŁUŻNIEWSKI z Konradzka m. z kaszt. dobrzyńskiego 3. IV. 1535 r. Zm. w 1536 r. przed 11. IV.
- JAKUB NARZYMSKI, h. Dołęga, m. z kaszt. dobrzyńskiego 11. IV. 1536 r. Zm. między 14. X. 1537 r. a 7. X. 1539 r.⁴⁾
- ANDRZEJ SIERPSKI z Golczewa, h. Prawdzic m. z kaszt. dobrzyńskiego 7. X. 1539 r. Postąpił na woj. rawskie 20. XII. 1542 r.
- JAN SZYMANOWSKI, h. Ślepowron, m. z kaszt. sachoczewskiego 20. XII. 1542 r. Zm. przed 11. V. 1556 r.⁵⁾
- ADAM WILKANOWSKI, h. Lis m. z kaszt. wiskiego między 23. III. 1555 r. a 11. V. 1556 r.⁶⁾ Zm. między 1. I. 1563 a 29. IV. 1564 r.
(Nie przyjął woj. płockiego po Iłłowskim).
- ANZELM GOSTOMSKI, h. Nałęcz m. z kaszt. wyszogrodzkiego między 4. I. 1563 r. a 29. IV. 1564 r. Postąpił na woj. rawskie przed VII. 1572 r.⁷⁾
- TOMASZ NARZYMSKI, h. Dołęga m. z cześnika płockiego między lutym a czerwcem 1574 r. Zm. przed 8. IV. 1576 r.⁸⁾
- GRZEGORZ ZIELIŃSKI, h. Świnka m. z sędziego płockiego 11. V. 1576 r. Postąpił na woj. płockie w X. 1582 r.
- WOJCIECH WILKANOWSKI, h. Lis m. z podkomorzego płockiego po X. 1582 r. Postąpił na woj. rawskie po IX. 1595 r.
- PAWEŁ ŁOŚ, h. Dąbrowa m. z chorążego ciechanowskiego w 1595 r. Zm. z końcem 1596 lub na początku 1597 r.
- STANISŁAW KRAŚIŃSKI, h. Ślepowron m. z kaszt. podlaskiego na przełomie 1596/97 r. Postąpił na woj. płockie 1. II. 1600 r.
- STANISŁAW GARWASKI, h. Grzymała b. sekretarz królewski m. w 1600 r. po 1. II. Zm. między 1609 a 1613 r.
- WOJCIECH KRYSKI, h. Prawdzic m. z kaszt. raciańskiego z końcem 1613 r. Zmarł w 1616 r.
- PAWEŁ GARWASKI, h. Grzymała m. z kaszt. sierpskiego w 1616 r. Zm. w 1618 r.
- WALENTY ZIELIŃSKI, h. Świnka m. z chorążego ciechanowskiego w 1618 r. Zmarł w 1646 r.
- JAN KAZIMIERZ KRASIŃSKI, h. Ślepowron z kaszt. warszawskiego w 1646 r. Postąpił na woj. płockie w 1648 r. między 17 listopada a końcem roku.
- STANISŁAW KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. z kaszt. sierpskiego po 1648 r. Zmarł w 1654 r.
- GABRIEL KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. w 1654 r. Zm. w sierpniu 1676 r.
- STEFAN GEMBICKI, h. Nałęcz m. z kaszt. rogozińskiego w 1676 r. po lutym.⁹⁾ Zm. w 1695 r.
- FRANCISZEK BOGUSŁAW DENHOFF, h. własnego m. w 1695. Postąpił 4. IV. 1699 r. na kaszt. sieradzką.
- PAWEŁ NISZCZYCKI, h. Prawdzic m. z kaszt. sierpskiego 3. IV. 1699 r. Zmł po 1703 r.
- STANISŁAW BONIFACY KRASIŃSKI, h. Ślepowron m. 18. IV 1712 r. Zm. w 1716 r.
- MIKOŁAJ PODOSKI, h. Junosza m. z cześnika ciechanowskiego 19. VI. 1717 r. Postąpił na woj. płockie 12. I. 1736 r.
- MICHAŁ NIEBORSKI, h. Lubicz m. z podkomorzego ciechanowskiego 12. I. 1736 r. Zmł 10. X. 1746 r.¹⁰⁾
- BOGDAN MOSTOWSKI, h. Dołęga m. z kaszt. raciańskiego 3. XI. 1746 r. Zm. 26. XII. 1755 r.¹¹⁾
- IGNACY ZBOIŃSKI, h. Ogończyk m. z chorążego dobrzyńskiego 7. XII. 1756 r. Zrezygnował w pierwszej połowie 1777 r. W 1791 r. z nowej nominacji wojewoda płocki.
- JAN KRAJEWSKI, h. Trzaska m. z kaszt. raciańskiego 1. VIII. 1777 r. Zm. w 1781 r. przed majem. Kandydat na woj. płockie w 1778 r.
- MAKSYMILIAN SIERAKOWSKI, h. Ogończyk m. z podkomorzego płockiego 5. V. 1781 r. Zrezygnował w 1790 r. przed 29. XI.
- FRANCISZEK ZBOIŃSKI, h. Ogończyk m. z kaszt. raciańskiego 29. XI. 1790 r.

1) Mies. Historyczny Lasocki, r. XI, s. 8; Vol. Legum t. I, s. 128.

2) MRPS II nr 816; Vol. Legum I, s. 128.

3) MRPS IV nr 3593. Wobec tego przekazu za mylną należy przyjąć wzmiankę o Wieczińskim jako kaszt. plockim już na sejmie 1520 roku (Corpus Juris Pol. I., s. 602).

4) Reg. Thel., s. 9 oraz nominacja następcy.

5) Prócz aktu nominacyjnego Metryka Koronna raz tylko jeszcze go wymienia w 1545 r. (MRPS IV

nr 21908). Natomiast następca został mianowany przed 11. V. 1556 r.

6) Reg. Thel., s. 37, 88.

7) W bezkrólewiu wyst. jako woj. rawski (Reg. Thel., s. 276, parokrotnie w Orzelskim) zatem musiał być mian. przed śmiercią króla.

8) Reg. Thel., s. 359.

9) Polski Słownik Biogr., biogram Stefana Gembińskiego przez A. Przybosia.

10) Bibl. Czartoryskich rkp. nr 1131, f. 22.

11) Bibl. Czartoryskich, rkp. nr 1131, f. 22.

KRONIKA

Działalność Zarządu Miejskiego w Płocku TPPR ożywia się z każdym dniem.

W dniu 13 kwietnia odbyła się narada instruktażowa dla przewodniczących kół TPPR w zakładach pracy i instytucjach. Redaktor Trybuny Ludu W. Iwanicki opowiedział zebranim o swej podróży na Syberii i wielkim rozmachu budownictwa przemysłowego, jakie tam się odbywa.

O różnego rodzaju pracy atrakcyjnej w kołach TPPR mówił członek Zarządu Wojewódzkiego TPPR tow. Cz. Tarczyński.

*

W dniach 9 i 10 kwietnia br. w Płocku odbyły się uroczystości jubileuszowe z okazji 90-lecia działalności Powszechnej Spółdzielni Spożywców „Zgoda”. Przemawiającym dokumentem istnienia tej najstarszej w Polsce Spółdzielni była wspaniała wystawa zorganizowana przy pomocy Towarzystwa Naukowego Plockiego.

*

Miejscowy Zarząd Polskiego Towarzystwa Historycznego zorganizował w miesiącu lutym i marcu br. dwa odczyty poświęcone problematyce historycznej.

Plk. M. Sobczak mówił o działaniach wojennych podczas drugiej wojny światowej na Mazowszu Plockim.

Dr Stanisław Herbst profesor Uniwersytetu warszawskiego omawiał zagadnienia sporne dotyczące wielkiej wyprawy grunwaldzkiej 1410 roku.

Oba odczyty cieszyły się poważną frekwencją.

*

W dniu 30 marca br. Komitet Miejski PZPR w Płocku odbył kolejne plenarne posiedzenie poświęcone sprawom kultury w naszym mieście. Referat zasadniczy wygłosił tow. Kazimierz Ciarka — sekretarz Komitetu Miejskiego.

W wyniku dyskusji, w której wziął udział sekretarz WKW tow. Edward Adamiak — uznano za słuszne powołać do życia komisję koordynacyjną, która opracuje wspólny plan działania w zakresie kultury.

*

W dniach 23—24 kwietnia br. odbył się w Płocku I Wojewódzki Zlot Delegatów Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych. W Zlocie, którego obrady odbywały się w Sali Aktowej Liceum im. Małachowskiego wzięło udział około 200 uczestników z 32 powiatów woj. warszawskiego.

W sobotę, 23 kwietnia o godz. 10, nastąpiło otwarcie obrad przez przewodniczącą Miejskiego Ośrodka Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych prof. Ostromęcką Marię. Po czym zostały wygłoszone dwa referaty.

Prof. Gustaw Wuttke wygłosił referat na temat „Wartości wychowawcze i poznawcze krajoznawstwa”, zaś mgr Leszek Kłima mówił o udziale szkolnych kół krajoznawczych w uczczeniu 1000-lecia. Pierwszy dzień obrad zamknęła wieczornica krajoznawcza w sali Domu Kultury Dzieci i Młodzieży.

W niedzielę, w godzinach rannych uczestnicy Zlotu zwiedzili Płock pod przewodnictwem młodzieży SKKT z Liceum Małachowskiego i Zasadniczej Szkoły Zawodowej.

Przy okazji warto dodać, że szkolne koła krajoznawcze w Płocku mają w swej działalności poważny dorobek, zwłaszcza w organizowaniu obozów wędrownych w okresie wakacji.

*

W ramach Dni Leninowskich Towarzystwo Naukowe Płockie urządziło w dniu 28 kwietnia br. odczyt na temat: Idea Lenina a kraje zacofane pod względem gospodarczym. Autorem odczytu był prelegent Zarządu Wojewódzkiego TPPR mgr J. Kajdy.